

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย

Guidelines for developing internal quality assurance operations according to
basic educational standards for quality of learners of educational institutions
Under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2 in
Si Satchanalai District

น้ำเพชร อ่อนสองชั้น¹, ประจบ ขวัญมัน²

Namphet Onsoungchan¹, Prajob Khawnman²

Corresponding Author E-mail: namphet.072537@gmail.com

Received: 2024-01-25; Revised: 2024-02-13; Accepted: 2024-04-06

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา เปรียบเทียบสภาพ 2) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 679 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 152 คน โดยการเลือกแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่ การหาค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ รองลงมาคือ ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ปัญหาที่พบมากที่สุดในด้านมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงตามทีสถานศึกษากำหนด ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) แนวทางพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรประชุมวางแผนกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทนต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ดำเนินการจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อขออนุมัติงบประมาณในการสนับสนุนอุปกรณ์ และผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างและปลูกฝัง เจตคติที่ดีงามและถูกต้องในการอนุรักษ์ความเป็นไทยในทุก ๆ ด้านให้เกิดกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ประกันคุณภาพภายใน, มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

¹ Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² Advisor, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study 1) conditions, problems, compare conditions. 2) find ways to develop internal quality assurance operations in accordance with basic education standards regarding student quality of educational institutions under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office, Area 2, Si Satchanalai District. The population includes 679 school administrators and teachers, and 152 by multi-step selection. Provide 17 informants through specific selection. The instrument for collecting data was questionnaires and interviews. The complete consistency index is 1.00. Cronbach's alpha coefficient is 0.98. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA when differences were found, the pairwise mean difference test was performed. and Contents Analysis. The research results were found as follows;

1) Overall internal quality assurance operating conditions are at a high level. The item with the highest average is the aspect of having knowledge, basic skills, and a good attitude towards career work, followed by the aspect of accepting to live together based on differences and diversity. The item with the lowest average value was having pride in the local area and being Thai. The most common problem is in having good characteristics and values as specified by educational institutions. The comparison of internal quality assurance operating conditions by school size reveals that small, medium, and large schools There is a significant statistical difference in internal quality assurance operations at level .05 2) Guidelines developed from interviews with experts have consistent opinions: administrators and teachers should meet to plan the teaching and learning process and various learning management methods. Keep up with current changes and meet the needs of students. Carry out project preparation Annual action plan to approve the budget for equipment support and administrators should promote the creation and cultivation of values, good and correct attitudes in preserving Thainess in every aspect. to give rise to students in a more concrete way.

Keywords: Guidelines for developing, Internal quality assurance, Basic education standards

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความหมายและหลักการในมาตรา 6 ระบุว่า “การศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562)

กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจนสามารถดำเนินงาน พัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561) โดยการบริหารงานเชิงคุณภาพหรือวงจรเดมมิ่ง (PDCA) นี้ได้พัฒนาขึ้น โดย ดร.ชีวาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

PDCA (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน การดำเนินงานในรูปแบบ PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด การบริหารคุณภาพวงจรเต็มมิ่ง ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน (Plan-P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do-D) 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C) 4) การแก้ไขปัญหา (Act-A) (Melný, & Denzler. 1996: 305)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐาน และตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมินเพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้ คำชี้แนะ และให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับปรุงใหม่จึงมีจำนวนไม่มาก แนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจะเน้นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพตามบริบท ของสถานศึกษาไม่เพิ่มภาระการจัดทำเอกสารให้สถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือสามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ ปรับกระบวนการทศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนา (evaluation and development) บนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษาซึ่งเป็นเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2564: 3)

ความแตกต่างของขนาดโรงเรียนในประเทศไทย โรงเรียนขนาดใหญ่ในไทยผ่านการประเมินคุณภาพมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็กเนื่องจากมีทรัพยากรมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาการประเมินคุณภาพเพราะขาดแคลนบุคลากรและครุภัณฑ์ รัฐควรเร่งลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่และโรงเรียนเป็นฐาน สนับสนุนงบประมาณด้านครู สื่อ และเทคโนโลยีให้โรงเรียนขนาดเล็ก ผลการประเมินคุณภาพสะท้อนความจริงในระบบการศึกษาไทย โดยค่าเฉลี่ยการประเมินสูงสุดคือผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดคือผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (การุณพิชชา กษานัน. 2562: 79)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรฐานที่ 1 ส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 95.76 รองลงมา คือระดับพอใช้คิดเป็นร้อยละ 3.80 และระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 0.44 มีข้อเสนอแนะว่าสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมจัดแบบบูรณาการ หรือจัดกิจกรรมที่หลากหลายหรือมีการวางแผนพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างของบุคคลสถานศึกษา และควรออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นสถานศึกษาควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2564: 12)

จากการสังเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยจัดทำโครงการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ O-NET/NT/RT เป็นฐานอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาในด้านการศึกษาของผู้เรียน พบว่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยจากการทดสอบคุณภาพการศึกษาแห่งชาติของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 นั้นลดลงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2561 เท่ากับ 37.50 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2562 เท่ากับ 36.52 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 36.01 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. 2563: 12)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหา การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย เพื่อเป็นแนวทาง

สำหรับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู ซึ่งจะสามารถนำไปพัฒนาด้านคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย

การทบทวนวรรณกรรม

1. การบริหารและกระบวนการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา คือกระบวนการที่ผู้บริหารต้องใช้เทคนิค กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์และภาวะผู้นำในการบริหารงาน ตลอดจนทรัพยากรในด้านต่างๆ ทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยทักษะของผู้บริหาร คาส (Katz, 1966: 12) ได้กำหนดทักษะที่จำเป็นในกระบวนการบริหาร และย้ำให้เห็นว่าผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จจะมีทักษะพื้นฐานที่สำคัญ 3 ด้านประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยมีกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน กระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพ วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ได้พัฒนาขึ้น โดย ดร.ซีวฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานในรูปแบบ PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผน (Plan-P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do-D) 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C) 4) การแก้ไขพัฒนา ขั้นตอนทั้ง 4 นี้จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุด ซึ่งเขียนได้ว่า Plan-Do-Check-Act หรือ PDCA (Act-A) (Melný, & Denzler.1996: 305)

2. การประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา “เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ในมาตรา 47 กล่าวว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 51) ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีแนวคิดในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน 1) การพัฒนาคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ (Quality Audit) และติดตามผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 3) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2563: 3)ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561: 21) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียนมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

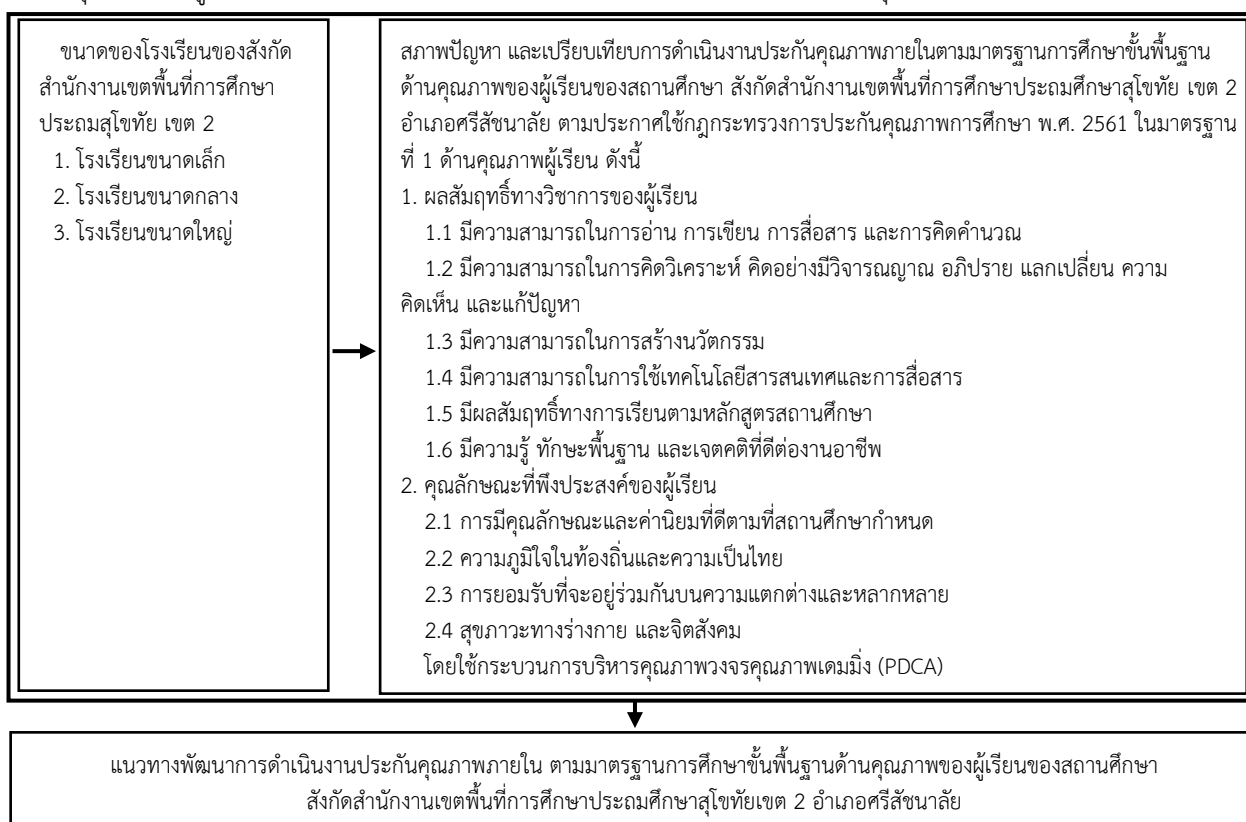
- 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- 1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

- 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
 - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 - 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
3. บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

อำเภอศรีสัชนาลัยเป็นหนึ่งในจังหวัดสุโขทัย จากการสังเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยจัดทำโครงการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ O-NET/NT/RT เป็นฐานอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาในด้านการศึกษาของผู้เรียน พบว่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยจากการทดสอบคุณภาพการศึกษาแห่งชาติของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 นั้นลดลงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2561 เท่ากับ 37.50 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2562 เท่ากับ 36.52 คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 36.01 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2563: 12)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในอำเภอศรีสัชนาลัย สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 679 คน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ได้มาโดยวิธีการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan. 1970, อ้างถึงใน สมฤติ ชมภูแดง. 2563: 120) โดยเลือกแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ตามขนาดโรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 11 คน และครูผู้สอน จำนวน 141 คนรวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Questions) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 102)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response Questions) โดยเลือกคำตอบจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย
2. สร้างคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหา สภาพ และปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามกำหนดคำตอบให้เลือกตอบและมาตรา ประมาณค่า 5 ระดับ ให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาที่จะศึกษา
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและให้เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสม หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณและเลือกข้อที่ได้ค่า IOC

ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งรายการคำถามใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 และนำมาปรับแก้เครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Alpha – coefficient) ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.98

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม จากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอำเภอศรีสัชนาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามลงรหัส ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนและส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 102)
3. ปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)
4. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ ของเชฟเฟ (Scheffé) โดยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในโปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย

ผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 1 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน
3. นักวิชาการ จำนวน 2 คน

4. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานนิเทศและติดตาม จำนวน 2 คน

5. ข้าราชการครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาจากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม และเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1. ขอบหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาตให้การสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยนัดหมายกับผู้เชี่ยวชาญทางโทรศัพท์ E-mail หรือ Line

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บันทึกข้อมูลตามที่ต้องการด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนรายงานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน อำเภอศรีสัชนาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) ซึ่งจะวิเคราะห์เนื้อหาที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุปในการทำวิจัย และดำเนินการแจกแจงความถี่เพื่อจัดอันดับความสำคัญ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน อำเภอศรีสัชนาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย ในภาพรวม (n=152)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน			
1.1 ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.17	0.83	มาก
1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	4.16	0.83	มาก
1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	4.15	0.85	มาก
1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.18	0.84	มาก
1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.21	0.84	มาก
อย่างมีคุณภาพ			
1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	4.22	0.84	มาก
2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน			
2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีงามตามที่สถานศึกษากำหนด	4.21	0.86	มาก
2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.13	0.86	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=152)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.3 ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	4.22	0.85	มาก
2.4 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีงามตามที่สถานศึกษากำหนด	4.20	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.85	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย ในภาพรวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.85) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.84) รองลงมา คือ ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.85) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.86) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัยในภาพรวม พบว่า

2.1 ด้านความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือสถานศึกษามีการตรวจสอบมีการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เรื่องการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ อย่างไม่ต่อเนื่อง (ความถี่ 57, ร้อยละ 16.06) รองลงมาคือ สถานศึกษามีงบประมาณและทรัพยากรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมด้านการอ่านการเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เพื่อสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมด้านการอ่านการเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณที่ไม่เพียงพอ (ความถี่ 48, ร้อยละ 13.52)

2.2 ด้านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือ ครูดำเนินการรายงานรายงานโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาบ่อย (ความถี่ 52, ร้อยละ 15.38) รองลงมาคือ สถานศึกษากำหนดเครื่องมือการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาผู้เรียนด้วยวิธีการที่ไม่หลากหลาย (ความถี่ 46, ร้อยละ 113.61)

2.3 ด้านมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมพบว่าปัญหาอันดับแรกคือ สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงานสอนด้านการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน อย่างไม่สม่ำเสมอ (ความถี่ 60, ร้อยละ 17.91) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อวางแผนแก้ไขปรับปรุงผลงาน/ชิ้นงาน ให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหได้อย่างไม่ครอบคลุม (ความถี่ 57, ร้อยละ 17.01)

2.4 ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือ ครูมีการดำเนินงานประเมินตรวจสอบความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้เรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ความถี่ 64, ร้อยละ 20.65) รองลงมาคือ สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการใช้ ICT เพื่อให้ครูใช้ความรู้ต่อการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 56 ร้อยละ 18.06)

2.5 ด้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือ สถานศึกษามีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 98, ร้อยละ 39.36) รองลงมาคือ สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามาพัฒนาการดำเนินงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ 56, ร้อยละ 22.49)

2.6 ด้านมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ พบว่า ปัญหาอันดับแรกคือ สถานศึกษามีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 103,

ร้อยละ 39.36) รองลงมาคือ สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามาพัฒนาการดำเนินงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไม่สม่ำเสมอ (ความถี่ 65, ร้อยละ 22.49)

2.7 ด้านมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงตามตามที่สถานศึกษากำหนด พบว่าปัญหาอันดับแรกคือ ครูครูจัดทำรายงานผล การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดอย่างไม่ชัดเจน (ความถี่ 109, ร้อยละ 48.02) รองลงมาคือ สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยม และจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคมที่ไม่ครอบคลุมค่าเป้าหมายของสถานศึกษา (ความถี่ 31, ร้อยละ 13.66)

2.8 ด้านมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย พบว่าปัญหาอันดับแรกคือ สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินกิจกรรมอย่างไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง (ความถี่ 62, ร้อยละ 22.63) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 59, ร้อยละ 21.53)

2.9 ด้านยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย พบว่าปัญหาอันดับแรกคือ สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 74, ร้อยละ 27.76) รองลงมาสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินกิจกรรมอย่างไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง (ความถี่ 73, ร้อยละ 25.98)

2.10 ด้านมีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม พบว่าปัญหาอันดับแรกคือ สถานศึกษาไม่มีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 75, ร้อยละ 26.41) รองลงมาคือ สถานศึกษามีสรุปผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมอย่างไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง (ความถี่ 73, ร้อยละ 25.70)

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

รายการ		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน						
1.1 ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	ระหว่างกลุ่ม	16.26	2	8.13	21.68	.00*
	ภายในกลุ่ม	55.87	149	.37		
	รวม	72.12	151			
1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	7.73	2	3.86	7.91	.00*
	ภายในกลุ่ม	72.76	149	.49		
	รวม	80.48	151			
1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	11.17	2	5.59	10.86	.00*
	ภายในกลุ่ม	76.65	149	.51		
	รวม	87.82	151			
1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	11.25	2	5.62	11.88	.00*
	ภายในกลุ่ม	70.56	149	.47		
	รวม	81.81	151			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ		SS	df	MS	F	Sig.
1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา (ตอบได้มากกว่า)	ระหว่างกลุ่ม	11.28	2	5.64	10.92	.00*
	ภายในกลุ่ม	76.95	149	.52		
	รวม	88.22	151			
1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	9.72	2	4.86	9.24	.00*
	ภายในกลุ่ม	78.34	149	.53		
	รวม	88.05	151			
2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน						
2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด	ระหว่างกลุ่ม	15.27	2	7.63	14.70	.00*
	ภายในกลุ่ม	77.37	149	.52		
	รวม	92.64	151			
2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	ระหว่างกลุ่ม	11.63	2	5.82	11.53	.00*
	ภายในกลุ่ม	75.17	149	.50		
	รวม	86.81	151			
2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	13.04	2	6.52	11.89	.00*
	ภายในกลุ่ม	81.70	149	.55		
	รวม	94.74	151			
2.4 มีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม	ระหว่างกลุ่ม	14.84	2	7.42	13.52	.00*
	ภายในกลุ่ม	81.77	149	.55		
	รวม	96.61	151			

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ขนาดของสถานศึกษา มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย แตกต่างกันทั้ง 10 ด้าน

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน พบว่า ผู้บริหารและครูควรร่วมมือกับชุมชนในการนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะกระบวนการในการทำงานโดยใช้กระบวนการ PDCA พัฒนาผู้เรียนตลอดปี

4.2 ด้านมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารและครูควรเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและตรงกับความต้องการของผู้เรียน

4.3 ด้านมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม พบว่า ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ท้าทายความคิด ตอบสนองธรรมชาติความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

4.4 ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารควรดำเนินการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการวางแผนและสร้างความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียน

4.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ พบว่า ผู้บริหารควรมีการกำหนดหัวข้อการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเกณฑ์การประเมินการนิเทศภายใน

4.6 ด้านมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ พบว่า ผู้บริหารควรนำแผนพัฒนาการศึกษาสู่แผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้นโรงเรียนจะบูรณาการโดยการสอนคละชั้นและดำเนินการจัดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ในในการจัดการสอนแบบ DLTV และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

4.7 ด้านมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงตามมาตรฐานที่กำหนด พบว่า ผู้บริหารและครูควรปลูกฝังค่านิยม 12 ประการบนรากฐานเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

4.8 ด้านมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างและปลูกฝังค่านิยมเจตคติที่พึงตามและถูกต้องในการอนุรักษ์ความเป็นไทยในทุกๆ ด้านให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

4.9 ด้านการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดให้ครูดำเนินการ PLC แลกเปลี่ยนปัญหาด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

4.10 ด้านมีสุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม พบว่า ผู้บริหารและครูควรดำเนินการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ขยัน อดทน มีวินัยซื่อสัตย์ ในกิจวัตรประจำวันที่จะจัดกิจกรรมโดยนำหลักคุณธรรม 9 ประการมาใช้ในสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน เมื่อพิจารณาจากข้อเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาวางแผนกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และนำผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ กมลชนก ศรีสุตา (2564: 207) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ตามที่สถานศึกษากำหนด เคารพในกฎ ระเบียบ กติกา ค่านิยมและจิตสำนึกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ประพฤติ ปฏิบัติตน ตามระเบียบ/กฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม มีความตระหนักเห็นความสำคัญ เห็นคุณค่าภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีไทย

2. ปัญหาที่พบมากที่สุดในด้านมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงตามมาตรฐานที่กำหนด พบว่าข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูจัดทำรายงานผล การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดอย่างไม่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนจัดทำเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ตามความเหมาะสมของช่วงวัยอย่างไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูดำเนินกิจกรรมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีรวมทั้งภูมิปัญญาไทยอย่างไม่สม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิริติฉิมพูน (2565: 118) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญในด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์น้อย อาจส่งผลให้ผู้เรียนขาดความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูต่อบุคคล มีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และไม่เห็นแก่ตัว มีความประหยัด และใช้ทรัพยากรสิ่งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการคุณภาพของผู้เรียนที่ต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อำเภอศรีสัชนาลัย จึงมีความตระหนัก เข้าใจ และให้ความสำคัญถึงการวางแผนจัดสรรงบประมาณ

และทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมด้านการอ่านการเขียน การสื่อสาร และการคิดวิเคราะห์ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตลอดจนการนำผลการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เรื่องการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงศ์ ไชยบุตร (2564: 187) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นมากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน มีการดำเนินการเหมือนกันทุกโรงเรียน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีกระบวนการกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรมชัดเจน มีนโยบายและแผนงานชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เอื้อต่อกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์

4. แนวทางพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรประชุมวางแผนกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทนต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ดำเนินการจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อขออนุมัติงบประมาณในการสนับสนุนอุปกรณ์ และผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างและปลูกฝังค่านิยม เจตคติที่ดีงามและถูกต้องในการอนุรักษ์ความเป็นไทยในทุก ๆ ด้านให้เกิดกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นสอดคล้องกับ รจรินทร์ แจ้งสว่าง (2563: 65) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มประสานงานสถานศึกษาโพทะเล 02 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่าสถานศึกษาควรการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยเน้นที่คุณภาพผู้เรียนสะท้อนคุณภาพความสำเร็จที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการกำหนดวิธีการดำเนินการโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสอดคล้องกับเป้าหมาย และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย

1.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความรู้และแนวทางปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทางวิชาการของผู้เรียนที่สูงขึ้น

1.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำเอกสารคู่มือชี้แจงแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนตามความแตกต่างของขนาดสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้สถานศึกษานำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา

1.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน นิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำปฏิทินกำหนด วัน เวลาในการตรวจเยี่ยม และให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลประกันคุณภาพภายในและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.2 ระดับองค์กร

1.2.1 สถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้เป็นตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่สูงขึ้น

1.2.2 สถานศึกษาละควรควรปลูกฝังค่านิยม 12 ประการบนรากฐานเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรม PLC สร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ขยัน อดทน มีวินัย ซื่อสัตย์ ในกิจวัตรประจำวันทั้งจัดกิจกรรมโดยนำหลักคุณธรรม 9 ประการมาใช้ในสถานศึกษา

1.2.3 สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนในการนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะกระบวนการในการทำงานโดยใช้กระบวนการ PDCA

1.3 ระดับบุคลากร

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาควรมีการนำแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนของสถานศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตรงตามมาตรฐานการศึกษา

1.3.2 ครูควรให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบ Active Learning เรียนรู้การทำโครงการ ความยากง่ายขึ้นอยู่กับแต่ละระดับชั้น และจัดให้มีสัปดาห์วิชาการของโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและเรียนรู้การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของงานวิชาการในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก ศรีสุตา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (การบริหารการศึกษา).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

การัญพิชชา กษากานน. (2562). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา: โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. รายงานการวิจัยคณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

กิริติ นิยมพุม. (2565). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. Education Journal Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University. 5(2): 135 - 144.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รจรินทร์ แจ้งสว่าง. (2563). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน กลุ่มประสานงานสถานศึกษาโพทะเล 02 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สมฤดี ชมภูแดง. (2563). คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อจำกัด. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรมนุษย์). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563. สุโขทัย: ผู้แต่ง.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2564). รายงานประจำปี 2564. กรุงเทพฯ: สมศ.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง.

อนุพงศ์ ไชยบุตร. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Katz, D., & Kahn, R. L. (1966). *The Social Psychology of Organizations*. New York: John Wiley & Sons.

Melnyk, S. A., & Denzler, D. A. (1996). *Operations management: A value-driven approach*. Boston: Irwin/McGraw-Hill.